

Lahti, Mari

Vaalan kunta

Vaalan Haarasuonkankaan tuulivoimapuisto

1. Viranomaisneuvottelu

Aika 7.11.2023, klo: 9:00–10:22

Paikka Teams

Läsnä

Nimi

Taina Törmikoski
Markku Siira
Mika Hakkarainen
Petri Leskinen
Marianne Ojala
Sirpa Lyytinen
Anu Nurkkala
Emma Keränen
Erika Kylmänen
Teppo Törmä
Pentti Malinen
Mika Sarkkinen
Juhani Turpeinen
Jarmo Kelloniemi
Brita Telenvuo
Anita Valkonen
Tarja Outila
Mari Lahti

Organisaatio

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Paltamon kunta
Utajärven kunta
Vaalan kunta
Kainuun ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Kainuun liitto
Kainuun liitto
Pohjois-Pohjanmaan museo
Pohjois-Pohjanmaan museo
Oulunkaaren ympäristöpalvelut
Oulunkaaren ympäristöpalvelut
Oulunkaaren ympäristöpalvelut
FCG Oy
FCG Oy

1 Kokouksen avaaminen, kokouksen järjestäytyminen

Puheenjohtaja Taina Törmikoski, sihteeri Mari Lahti

2 Muistion hyväksyminen, varmentaminen ja jakelu

Muistio lähetetään sähköpostilla osallistujille kommentoitavaksi. Lopullinen lähetetään kirjaamoon.

3 Kokouksen lainmukaisuus ja läsnäolijoiden toteaminen

Neuvottelu on lainmukainen. Käydään läpi läsnäolijat ja lyhyt esittäytymiskierros.

4 Haarasuonkankaan tuulivoimahankkeen ja YVA-selostuksen esittely

Outila esittelee hankkeen PowerPoint-esityksen mukaisesti.

1. Viranomaisneuvottelu järjestetään yleensä ennen nähtävilläoloa, mutta tässä hankkeessa viranomaisneuvottelu järjestetään nyt.

Outila esittelee PowerPoint-esityksen mukaisesti hankkeen suunnittelutehtävän ja tavoitteet, hankkeen, YVA-selostuksen ja kaavaluonnoksen selvitykset, sekä osayleiskaavaluonnoksen.

5 Viranomaisten kannanotot (selvitysten riittävyys ym.)

Pohjois-Pohjanmaan liitto, Erika Kylmänen:

Haarasuonkankaan hankealueen lounais- ja kaakkoisosaan kaksi voimassa olevan maakuntakaavan mukaista tuulivoima-aluetta. Haarasuonkankaan kaavaluonnoksen mukaista vaihtoehtoa ei kuitenkaan pidetä voimassa olevan maakuntakaavan mukaisena.

Vireillä on Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava, jossa Haarasuonkankaan tuulivoimapuiston alueelle on osoitettu kaksi uutta tv-aluetta. Kaavaluonnoksen jälkeen on valmistunut lisää energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan taustaselvityksiä, mm. maisemaselvitys ja maakotkaselvitys. On myös käynnistynyt Natura-selvitys, jossa tarkastellaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueiden Natura 2000 -verkostoon kohdistuvia vaikutuksia ja Natura-alueiden ulkopuolisten suojelualueiden ekologista verkostoa. Natura-selvitys valmistuu ensi vuoden huhtikuussa ja vaikuttaa maakuntakaavan julkisen ehdotuksen kaavaratkaisuun.

Energia- ja ilmastomaakuntakaavan viranomaisehdotusta käsitellään joulukuussa maakuntahallituksen kokouksessa. Tavoitteena on, että energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyssä vuoden 2024 lopulla.

Haarasuonkankaan hankkeen kohdalla tarkastellaan erityisesti yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa. Yhteisvaikutuksia kohdistuu erityisesti ihmisten elinoloihin, maisemaan,

maakotkaan ja sen reviiriin, ja metsäpeuraan mikäli kaikki suunnitteilla olevat hankkeet toteutuvat täysimääräisinä. Yhteisvaikutuksia tulee myös virkistyskohteisiin.

Onko sähkönsiirron kolmannesta, pohjoiseen suuntautuvasta vaihtoehdosta luovuttu?

Outila: Se on YVA-selvityksessä mutta ei kaavassa.

Kylmänen: Haarasuonkankaan tuulivoimahankkeen lähelle sijoittuu Vaarinkankaan hanke samalta hanketoimijalta, ja nämä hankkeet varmaan tekevät yhteistyötä. Yhteistyö hankkeiden välillä on hyvä, mutta yhteisvaikutuksia tulee arvioida, etenkin kun vaikutuksia kohdentuu maakuntarajan molemmin puolin. Myös yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden, ja erityisesti Turkkiselän hankkeen kanssa tulee ottaa huomioon.

Tärkeää on, että jatkossa tehdään yhteistyötä viranomaisten ja hankkeiden toimijoiden kanssa yhteisvaikutusten minimoimiseksi, jotta hyvät ratkaisut esimerkiksi voimalasijoittelulle löytyisivät.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan selvitykset tulee ottaa huomioon hankkeen jatko-suunnittelussa.

Kainuun ELY-keskus, Sirpa Lyytinen:

Yhteisvaikutukset Kainuun suuntaan tulee ottaa huomioon. Vaarinkankaan YVA-ohjelma on nähtävillä. Muiden hankkeiden kanssa erityisesti huomioon otettavia yhteisvaikutuksia ovat maakotka, metsäpeura, ihmisten elinolot ja maisema.

Kaavaselostuksessa ei ollut Kainuun maakuntakaavan kaavayhdistelmä Kainuun sivuilta, vaan vanhempi versio. Uusi yhdistelmäkaavakartta tulee päivittää kaavaselostukseen.

Yleiskaavat ja ranta-asemakaavat Kainuun puolelta puuttuvat kaavaselostuksesta. Ne tulee tarkastaa ja lisätä kaavaselostukseen.

Meluun liittyen kolme voimalaa sijoittuu lähelle Puolangan kunnan rajaa. Lähellä rajaa Puolangan puolella on myös Vaarinkankaan tuulivoima-alue. Meluvaikutukset tulisi arvioida myös Puolangan kunnan puolelle: melumallinnusten mukaan jopa yli 45 dB melualueita ylettyy Puolangan kunnan puolelle.

Luontoarvoihin liittyen maakuntarajalle muodostuu tuulivoimahankkeista ”muuri”, jolloin ekologisista käytävistä tulee huolehtia. Asiasta on ollut paljon keskustelua alueilla, ja se tulee ottaa huomioon. Kainuussa (Kajaanissa) on yleiskaavoituksen yhteydessä tehty maakuntakaavaa tarkempi ekologisten yhteyksien tarkastelu.

Havainnekuviissa tuli hyvin esiin yhteisvaikutukset maisemaan. Joissain havainnekuviissa kuvanottoaika olisi voinut olla parempi, mutta on eri asia, voiko esimerkiksi yksityisille maille mennä kuvaamaan.

Kaavoitustilannetta on Puolangan puolelta tarkasteltu puutteellisesti. Suojelumerkinneet tulee tarkistaa.

Kainuun ELY-keskus, Anu Nurkkala:

Kulttuuriympäristön kohteet tulee huomioida 0–7 km alueella myös Kainuun puolelta.

Kainuun liitto, Teppo Törmä:

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan kaavaehdotus on ollut nähtävillä syksyllä, ja kaavaehdotuksessa on esitetty Vaarinkankaan alue. Vaarinkankaan OAS on ollut nähtävillä.

Maakuntakaavayhdistelmästä on tullut päivitetty versio Kainuun liiton verkkosivuille, joka tulee päivittää kaavaselostukseen.

Kainuun puolen seudullisesti merkittäviä hankkeita on huomioitu.

Erityisen tärkeää on yhteisvaikutusten arviointi yli maakuntarajojen.

Kaava-asiakirjoissa tulisi nimetä ne asiat, millä haitallisia vaikutuksia voidaan estää.

Ekologiset yhteystarpeet tulee huomioida.

Vain viranomaiskäyttöön tarkoitettu susi- ja metsäpeurarakortti on tehty. Susireviiri tulee ottaa huomioon ja siihenkin liittyen erityisesti yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa.

Kainuun liitto, Pentti Malinen:

Kommenttikentässä: Minulla ei lisää kommentoitavaa. Olen ollut kuulolla erityisesti sen vuoksi, että po. hankealue sijoittuu maakuntarajan läheisyyteen. Kainuun maakuntakaavaehdotuksen on juuri tarkoitus edetä päätösprosessiin. Maakuntahallitus 20.11. ja valtuusto 12.12.

Pohjois-Pohjanmaan museo, Mika Sarkkinen:

Arkeologinen inventointi tehty, tiedossa olevat kohteet tarkistettu ja sen hetkisen suunnittelutilanteen mukaiset paikat tarkistettu. Voimaloiden sijaintipaikat ovat osittain muuttuneet, ja uudet paikat tulisi tarkistaa.

Alueelle on tulossa paljon muuttuvaa maankäyttöä, jota ei ole tarkastettu.

Museo edellyttää, että tulevalla maastokaudella tehdään maastoinventointi, jossa tarkastetaan maa-ainesten ottopaikat, sähköasemien paikat, tiet, alueen sisäiset voimajohtoreitit ja voimajohtoreitit niiltä osin kuin ei ole tarkastettu. Museon lausunnossa käy ilmi tarkemmat paikat.

Outila: Täydennysinventoinnit tehdään, kun ollaan käsitelty asia kunnan kanssa ja tiedetään, miltä kaavaehdotus näyttää.

Törmikoski: Tulee käydä vuoropuhelua museon suuntaan, kun asia on ajankohtainen.

Pohjois-Pohjanmaan museo, Juhani Turpeinen:

Maiseman kannalta arvokkaat kohteet löydetty ja vaikutukset arvioitu. Yhteisvaikutusten arviointia tulee täydentää Vaarinkankaan osalta. Yhteisvaikutukset tulevat korostumaan.

Kuvasovite 6 antaa hyvän kuvan siitä, millainen kuva Otermanjärven länsirannalle tulisi olemaan. Järvimaisema vahvistaa maisemavaikutuksia.

Järvimaisemiin kohdistuvat yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa tulevat olemaan suuria.

Oulunkaaren ympäristöpalvelut, Jarmo Kelloniemi:

Oulunkaaren ympäristöpalvelut ei ole antanut lausuntoa tässä vaiheessa, sillä arviointi oli kattavaa.

Ensimmäisessä vaiheessa lausuttiin maanrakentamisen vaikutuksista, ja maanrakentamisen vaikutuksia toivottaan arvioitavaksi myös tässä vaiheessa.

Paltamon kunta, Mika Hakkarainen.

Yhteisvaikutukset tulee ottaa huomioon Paltamon kunnan puolelle sijoittuvien hankkeiden osalta.

Utajärven kunta, Petri Leskinen:

Rokuan suunta ja näkymät sinne olisi hyvä ottaa huomioon. Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa tulee ottaa huomioon.

Onko puolustusvoimat antaneet lausunnon tälle hankkeelle?

Outila: Puolustusvoimilta on alkuvaiheen lausunto. Puolustusvoimilta tulee pyytää päivitetty lausunto voimalapaikkojen muuttuessa.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Taina Törmikoski:

YVA-yhteysviranomaisen työ vielä kesken, perusteltu päätelmä annetaan marraskuun lopulla.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Markku Siira:

Yhteisvaikutukset Turkkiselän hankkeen kanssa ovat tärkeitä. Myös muut hankkeet, joita alueella on paljon.

Törmikoski:

Yhteisvaikutukset. Hankkeita on paljon maakuntarajan molemmin puolin. Tärkeimmät yhteisvaikutukset maisemaan, maakotkaan, metsäpeuraan, ekologisiin yhteyksiin ja verkostoihin.

Järvimaisemat ja maanrakentamisen vaikutukset tulee ottaa huomioon. Lisäselvitystarpeena museon edellyttämä maastoinventointi.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ei vielä ota kantaa selvitysten riittävyteen, vaan perustelun päätelmän jälkeen, jolloin annetaan lausunto kaavaluonnoksesta.

6 Jatkoimenpiteet

Keskusteltiin jatkotoimenpiteistä ja aikataulusta:

Toisen viranomaisneuvottelun suhteen toimitaan kunnan toiveiden mukaisesti. 2. viranomaisneuvottelu järjestetään joko ennen kaavaehdotuksen nähtävilläoloa, tai sen jälkeen.

Aikatauluun liittyen maakuntakaavan hyväksymiskäsittely on tärkeä asia.

Aikataulu tarkentuu ja OAS päivittyy kokonaisuuden kirkastuessa. Tarkoitus tämän hankkeen kanssa on edetä mahdollisimman nopeasti maakuntakaavan hyväksymisen rytmissä.

Nurkkala: Takiankankaan tuulivoimapuiston osalta perusteltu päätelmä annetaan 1.2. mennessä. Jos kaava on vielä valmisteilla silloin, tulee Takiankankaan perusteltu päätelmä ottaa huomioon.

7 Muut asiat

Ei muita asioita.

8 Kokouksen päättäminen

Neuvottelu päättyi klo 10:22.

Muistion laatija

Mari Lahti

Jakelu

Tiedoksi